

***Schola Gregoriana* Instytutu Muzykologii KUL 25-lecie działalności**

Wszystkie większe jubileusze, które przeżywamy, odnotowywane są zwykle przez kroniki, ale co ważniejsze, są one także okazją do refleksji, że możliwym jest wierne i konsekwentne realizowanie przez dłuższy czas pewnych założeń podjętych na początku pracy twórczej czy działalności.

W roku bieżącym, czyli 1999, swój srebrny jubileusz obchodzi *Schola Gregoriana*, działająca przy Instytucie Muzykologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Zespół ten został założony w 1974 roku jako schola męska. Jego powstanie wiąże się ściśle z zaproszeniem środowiska lubelskich muzyków kościelnych do wzięcia udziału w VI Międzynarodowym Kongresie Muzyki Kościelnej, zorganizowanym w Salzburgu w 1974 r. z okazji 1200 rocznicy erygowania tamtejszej katedry. Pomysłodawcą utworzenia zespołu był ks. prof. Karol Mrowiec, a organizatorem ks. prof. Ireneusz Pawlak, który po dziś dzień jest dyrygentem *Scholi*.

Po roku działalności zespół został wzbogacony brzmieniowo, gdyż dołączono do niego głosy żeńskie, nawiązując w ten sposób do tradycji pierwotnego Kościoła, gdzie śpiewy wykonywali wszyscy uczestnicy zgromadzenia liturgicznego: kobiety i mężczyźni; a po ukształtowaniu się specjalnych grup śpiewaczych zwanych scholami — mężczyźni i chłopcy. Wszyscy śpiewacy *Scholae Gregoriana*e to studenci muzykologii KUL. Sporadycznie dołączają do nich także słuchacze innych specjalności. Liczba śpiewaków ulega zmianie każdego roku, utrzymuje się jednak obecnie

w granicach 30 osób. Zespół działa od samego początku w ramach Koła Naukowego Instytutu Muzykologii. Przynależność do zespołu jest całkowicie dobrowolna. Zarówno scholarze, jak i dyrygent poświęcają swój czas poza siatką godzin dydaktycznych. Próby od 25 lat odbywają się niezmiennie w każdy poniedziałek o godz. 15.00, w sali 205, w gmachu głównym KUL. Nie sposób opisywać tu serdecznej atmosfery panującej wśród śpiewaków.

Schola śpiewa chorał rzymski i chorał zawarty w rękopisach oraz drukach polskich, a także liturgiczne pieśni w języku polskim. Muzyka chorałowa wykonywana jest przez zespół zgodnie z zasadami systemu ekwalistycznego, wypracowanego przez benedyktynów z Solesmes.

Od pierwszych chwil swojej działalności śpiewacy pod wodzą ks. Ireneusza Pawlaka wiernie realizują zalecenia konstytucji Soboru Watykańskiego II *Sacrosanctum Concilium*. Według tego dokumentu śpiew i muzyka spełniają swoją funkcję znaków tym lepiej, „im ściślej wiążą się z czynnością liturgiczną, już to serdeczniej wyrażając modlitwę, już też przyczyniając się do jedności, już wreszcie nadając uroczysty charakter obrędom świętym” (KL 112). W sposób szczególny powyższe stwierdzenia Ojców Soboru odnoszą się do chorału gregoriańskiego. Konstytucja o liturgii świętej uznaje go za własny śpiew liturgii rzymskiej — *cantus proprius liturgiae romanae*, wskazując jednocześnie na priorytetowe miejsce monodii chorałowej pośród wszystkich innych śpiewów liturgicznych (KL 116). Z tego też powodu *Schola* z założenia występuje niemal wyłącznie podczas liturgicznych celebracji. Do tradycji należy oprawa muzyczna Mszy św. we wspomnienie św. Cecylii, patronki muzyki kościelnej, czy śpiewanie raz do roku podczas Mszy św. transmitowanej z kościoła św. Krzyża przez I program Polskiego Radia. Zespół śpiewał w warszawskiej świątyni kilkakrotnie, ostatni zaś raz 25 października 1998 r. Ze służbą liturgii związane jest również przygotowanie w 1984 roku wraz z alumnami Wyższego Seminarium Duchownego z Lublina dramatu religijnego *Ordo Passionis et Resurrectionis Domini*.

W tym krótkim sprawozdaniu trzeba jednak również wspomnieć o pozaliturgicznych prezentacjach *Scholi gregoriańskiej* z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Do ważniejszych osiągnięć artystycznych zespołu należy udział w 1985 roku w VII Międzynarodowym Festiwalu *Musica Antiqua Europae Orientalis* w Bydgoszczy. Z kolei w 1994 r. zespół śpiewał podczas częstochowskiego festiwalu *Gaude Mater*, a w roku 1997 zaprezentował *Mysterium Pasyjne* na Festiwalu Muzyki Jednogłosowej w Płocku. Kilkakrotnie prezentował też chorał gregoriański w ramach lubelskich koncertów *Pro Musica* w latach 70-tych i 80-tych. Nie sposób oczywiście wymienić tu wszystkich pomniejszych występów lubelskiej *Scholae Gregoriana*.

Duchowość i estetyka, emanujące z chorału gregoriańskiego, stanowią o jego wyjątkowej wartości i przydatności liturgicznej. Celem założenia przed dwudziestu

laty zespołu, jak wspomniano już wyżej, był chwalba Boża podczas liturgicznych celebracji. Z satysfakcją trzeba w tym miejscu odnotować fakt, że przez *Scholę* przewinęło się w ciągu 25 lat około 250 studentów. Daje to rękojmię uprawiania i propagowania chorału gregoriańskiego na terenie całej Polski. Działalność *Scholi* ma bowiem także wymiar pedagogiczny. Uczy, jak kształtować liturgię, aby przez jej piękno jeszcze bardziej przybliżyć Boga człowiekowi. Wszystkim tym swoim założeniom zespół pozostał wierny do dnia dzisiejszego. Z tego też powodu jubileusz ten należy do szczególnych. Wypada tylko życzyć miejscu zespołowi następnych wielu lat służby Bogu najwyższemu, zaś ks. prof. Ireneuszowi Pawlakowi dużo sił i zdrowia w dalszej pracy.

Ks. Grzegorz Poźniak